

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Beseda c. kr. ministra.

V zadnji uri, malo predno razidejo naši poslanci domov, zadoni jim še v drž. zboru iz ust pravnega ministra imenitna beseda. Nje pomen, ako se ona izpelje in spravi v življenje, ni mal za slov. ljudstvo.

Našim bralcem je znano, da in zakaj slov. ljudstvo ne more biti porotnih sodeb veselo — tistih, ki se vršé v Celju. Nekaj stoji o tem letos v 20. številki „Slov. Gospodarja“ na prvem mestu in še sicer na večih krajih. Precej pa se je drž. poslanec za kmečko volilno skupino v Celju, g. Miha Vošnjak, potožil čez nje v drž. zboru. Tudi ta govor smo prinesli o svojem času v posebni prilogi.

Dregni pa v osje gnjezdo in ne bodo se ti vsule ose iz njega s tako silo okoli glave, kakor je razlila sedaj nemška liberalna gospoda svoj črni žolč nad srčnim poslancem. Ministra prava, barona Pražaka, bila pa bi najraje déla kar na tožno klop, češ, zakaj se ni pri prič potegnil za uradno osobje c. kr. okrožne sodnije v Celju.

Baron Pražak pač ni mož za to, da bi pustil komu razžaliti c. kr. uradnike in za to je vsak človek lahko vedel, da jih naš poslanec ni razžalil, marveč je le odkrito izrekel, kaj sodi slov. ljudstvo o porotnih sodbah v Celju. Na ministru je tedaj bilo sedaj, da preišče, je-li in kaj je na onih pritožbah resnice. To je tudi minister prec obljubil. Človek pa bi bil po takem lahko sodil, da je ta njegova obljuba vsem po volji in da gre sedaj le počakati na izid tega preiskovanja.

Ali to nemškim liberalnim gospodom ni bilo ljubo, za to je poslanec za Celje, umni veslar dr. R. Foregger kmalu stopil z ostrim vprašanjem pred ministra, kedaj da hoče dati zadostenje razžaljeni (?) gospodi pri c. kr. okrožni sodnji v Celju.

Kakor smo že rekli, odgovoril je g. minister v zadnji letošnji seji drž. zbora na to vpra-

šanje, toda njegovega odgovora, menimo, da ni vesel ni g. dr. Foregger ni njegova stranka, v zadostenje pa je g. Vošnjaku in v neko tolažbo tudi slov. ljudstvu. Naj ga izvedó tudi naši bralci, podamo jim ga v obliki, kakor se nahaja v raznih listih in menimo, da je vsaj, kar se tiče vsebine, resničen.

„Jaz sem se“, pravi g. minister med drugim, „prepričal, da se tolmačita pri tem, kakor se v Celjskem okrožju sestavljajo porotne listine, § 9 in 14 postave z dne 23. maja 1873 na način, ki se meni ne dozdeva pravi.

Le-ta paragrafa imata namreč določbi, da se je v tem, kedar se sestavlja prvotna listina porotnikov, ozirati na najzmožniše in najvredniše može. Po onih deželah pa, kjer se govori več jezikov, ozir je vzeti tudi na to, je-li so zmožni teh jezikov.

To potrebo, da so jezikov zmožni, pa si tako tolmačiti, da more v sodnijskem okrožju Celjskem le tak postati porotnik, ki je zmožen obeh jezikov in da se zapró vsled tega vsem, ki govoré le slovenski, vrata, sodim, da je jako neopravičeno pri razmerah, kakoršnje so gledé narodnosti in jezikov v onem okrožju.

Ozir gre še po vrhu tega jemati tudi na to, da zadostuje za mnoge porotne obravnave v Celju porotnikom samo slov. jezik in to po polnem. Ali tudi duhu porotniškega ustava je po polnem nasproti to, da bi skorej vse kmečko prebivalstvo, ki ga je v onem okraju odločilna večina, nikoli ne opravljalo porotniškega posla in to edino le iz tega uzroka.

Izporočil sem te svoje nazore g. predsedniku dež. nadsodnije v Gradcu z opomenjo, naj jih objavi predsedniku okrožne sodnije v Celju.“

G. minister doslej in kaj rečemo mi na to? — Nam ne pride na misel, naj dolžimo dotične gospode v Celju, da so doslej navlašče drugače ravnali. Tudi tega ne poudarjamo, da so oni ali pa gg. porotniki v Celju doslej imeli dvoje mer, eno za slovensko in drugo za nemčursko stranko — tega ne in tudi g. minister

priznava, da kar je njemu znano, niso tega storili. Kdor še ima sam kaj vesti, mora jo pustiti še drugim, torej tudi gospodom v Celju.

Človek pa se vse eno vpraša: ali ni enak sum pri tem, kakor se je doslej godilo, čisto blizu, izlasti še pri prostem ljudstvu? Vrhu vsega pa so bile nekatere sodbe, ki so se izgodile ravno pri porotnih sodbah v Celju, prav kakor navlašče za to, da so lahko vzbudile tak sum v ljudstvu. To bi bilo pa izostalo, ko bi se bilo koj s kraja ravnalo tako, kakor je sedaj gosp. minister namignil, da bi bilo po duhu porotniškega ustava.

Pa še nekaj. Ako je resnica, da je pri nas — po postavi — porotnikom treba znanja obeh jezikov, čemu pa nahaja človek v vrsti porotnikov Nemcev, ki ne znajo betve slov. jezika? Samo slep slučaj pač ne more biti, ako sedé pri porotnih sodbah pač Nemci, ki ne znajo slov. jezika, nikdar pa Slovenci, ki ne umejo nemškega. (Konec prih.)

Viničarski red za Štajarsko vojvodstvo.

Letos pride prvi krat nova postava z dne 2. meseca maja 1886 v življenje. Ker je ona za večino naših bralcev imenitna, treba jim je znati jo dobro, da se ne zakopljejo brez potrebe v sitnobe ali celo v škodo.

Da jim torej ustrezemo, podamo jim vso postavo v naslednjih vrstah. Dobro bode, ako si naši bralci shranijo liste „Slov. Gosp.“, v katerih se natisne postava.

Ona pa se glasi tako le:

Na predlog deželnega zbora Mojega vojvodstva Štajarskega ukazujem, kakor sledi:

§ 1. Osebe, ki se jemljejo v službo za plačilo v denarjih ali v čem drugem ali pa v obojem skupej posebno za to, da vinograde obdelujejo, in ki za se hišujejo, imenujejo se viničarji ali vinogradniki.

§ 2. Pravice in dolžnosti, ki jih imata posestnik vinograda in pa viničar med seboj, se razsojujejo po postavi viničarski, če kaka med njima narejena pogodba ne odločuje drugače.

Če se niso dogovorila pri najetju viničarja posebna določila o medsebojnih pravicah in dolžnostih, prejema novi viničar službo pod istimi pogoji, pod katerimi jo je opravljal njegov neposredni prednik, ako temu ne ugovarjajo pogoji viničarskega reda.

Viničar se tudi more zavezati pomagačev in domače živine preskrbeti.

Od pismenih pogodb se mora narediti viničarju prepis, če ga tirja.

§ 3. Kjer se govori v tem viničarskem redu o posestniku vinograda, veljajo dotične določbe tudi o njegovem namestniku; določila o dolžnostih viničarjev veljajo tudi za njihove

dogovorjene pomagače, gostače in za domače, če živijo z viničarjem v družini.

§ 4. Viničarji se najemljejo po navadi za eno leto, katero se začenja z 2. februarjem (s svečnico) in se imenuje viničarsko leto.

Čas za odpoved viničarske pogodbe od obeh strani je odločen od 11. novembra (Martinovega) do konca novembra, za selitev pa od 15. januarja do 2. februarja (svečnice.)

Ako ne da nobena stranka v tem odločenem času odpovedi, velja službena razmera molče na eno viničarsko leto za ponovljeno.

§ 5. Vsak vinogradnik se mora preskrbeti s knjigo viničarsko.

To knjigo izročuje domovinska občina viničarjeva, izdati jo pa more tista občina njegovega novega bivališča, če se izkaže zastran svoje domovinske pravice, če mu v službo stopiti kaj ne brani ali če ni kakega drugega zadržka.

Pod zadnjima dvema pogojema more izdati viničarjem, ki prihajajo iz dežel, v katerih viničarske knjige niso v navadi, in onim, katerih domovinska pravica ravno še ni doznana, viničarsko knjigo občina, v kateri prebivajo, na podlagi potnega lista.

V viničarsko knjigo se morajo zapisati predelki po obrazcu A, najem v službo, čas vstopa vanjo in izstopa iz nje, storjena odpoved in zadržanje viničarjevo po občinskem predstojniku ali pa ima ta potrditi, če je bil vpisal to lastnik vinograda.

Ako je gospodar z viničarjem nezadovoljen, pa se ne zapiše v dotični pridelek ničesar.

Viničarske knjige, v katere se viničarska postava mora sprejeti, imajo biti narejene v nemškem, in za slovenske okraje tudi v slovenskem jeziku.

§ 6. Viničarska knjiga se mora dati hraniti lastniku vinograda, kateri je dolžen jo dati viničarju nazaj, če jo po storjeni odpovedi tirja, da zamore sprejeti drugo službo.

§ 7. Viničarske knjige so javna pisma. Kdor jih ponareja, ali prenareja, ali kdor se poslužuje tujih viničarskih knjig, da bi h kruhu prišel, ali kdor svoje viničarske bukvice v ta namen komu drugemu prepusti, z njim se bo ravnalo po kazenskem zakoniku.

§ 8. Da ima službena pogodba veljavo, je treba, da dá posestnik vinograda viničarju aro in viničar posestniku vinograda viničarsko knjigo. Are se daje, kolikor je navadno v kraju, in ne sme presegati nikakor zneska 5 gld. Ara se more zaračunati v plačilo, če se ni dogovorilo drugače. Posestnik vinograda je dolžen zapisati sprejem viničarja v njegovo viničarsko knjigo s tem, da izpolni predelke št. 1, 2, 3 in 4.

(Dalje prih.)

Dopisi.

S Ptuja. (Dijaška kuhinja) na Ptuju lepo napreduje. Z veseljem naznanjamo vsem Slovincem, da so z nova darovali znatne svote naslednji č. gg.: Jos. Zelenik, odgojitelj v Bchini na Českem, 30 fl.; o. Aleksander Sovič, župnik pri sv. Trojici v Halozah, 15 fl.; o. Klemen Šalamun, župnik v St. Vidu niže Ptuja, 10 fl.; Mat. Wurzer, župnik v Rušah, 5 fl.; Vinko Sevšak, farni oskrbnik v Dvoru na Koroškem, 5 fl.; Slovenci v Ljubnem na gornjem Štajarju 5 fl. na mesec; Fr. Dovnik, duhoven pri sv. Petru pod Gradcem, 2 fl.; Ivan Kapler, kaplan v Rušah, 2 fl.; Ivan Čagran, kaplan v Špitaliču, 1 fl. Vsem blagim dobrotnikom slava in pristrčna zahvala! Za nadalnje milodare prosí vse prijatelje gimnazijske mladine č. g. o. Benedikt Hrtiš, gvardijan na Ptuju.

Izza Boča. (Volitev. Šola) Volitev deželnega poslanca za Ptujsko-Rogaški okraj je končana. Naš kandidat je enoglasno izvoljen. Gospod kandidat je se še le v „narodnem domu“ svojim volilcem predstavil in jim svoj program predlagal; program njegov je isti, kakor vsakega poštenega Slovence, je isti, kakor je bil našega nepozabljivega Raiča. Da si tedaj naš g. kandidat večini volilcev ni bil znan, zbralo se je vendar lepo število volilnih mož 142 (od 161) in vsi so kakor eden mož za-nj glasovali. Ptujsko-Rogaški okraj je s tem pokazal, da je politično dobro prebujen. Med izostalimi volilci si ne moremo kaj, da ne omenimo stare „nemško-liberalne garde“ iz slavne Kostrivnice. Videli smo pa pri volitvi nekaj mož, ki niso vsikdar z nami stali, a letos so lepo z nami volili, upamo da tudi za naprej, slava njim! Le Kostrivničani so vsi izostali. Tisti Kostrivniški in njim sorodni Slatinski, veri in narodu izneverjeni dedje mislijo, da bodo na sodnji den še trobento „plozali“, dobro — ako jim med tem sape ne zmanjka! Narodnjakom in poštenjakom potreba je samo opaznosti; posebno v Slatinski občini. Tam hoče namreč nek možicelj, ki se zove Hoisel in pa njegov vdani prijatelj Slatinski „purgermajster“ nemško šolo staviti, ne za to, da bi se otroci tam kaj učili, ampak da bi postali enkrat taki liberalci, kakoršnji so naši liberalci, namreč brez vere in brez narodnosti. Ker pa šole ne more zidati ne Hoisel ne Ogrisegg, za to pa hočeta naše že itak uboge kmete na limanice dobiti, da bi privolili, naj se šola zida. Kmetje bodite pametni! Ako Hoisel ali Ogrisegg hočeta šolo imeti, naj si jo sama stavita!

Iz Šaleške doline. (Nekaj za naše ljudstvo.) Kakor je bilo čitati po raznih časopisih, sklenili so mestni očetje v nemškem Gradcu dne 10. septembra t. l. da od zdaj ne dobi več nobeden Slovenec kake službe v nji-

hovem področji, če bi še bil Bog vedi, kako dobro nemškega jezika vešč. Kaj dobrega se nam Slovincem itak nikdar ni bilo nadjati iz Gradca, ali takošnje surovosti pa tudi nismo pričakovali, kajti glavno mesto cele štajerske dežele, kakor je Gradec, moralo bi po zdravej pameti biti vsem enako pravično. Tudi mi Slovinci donášamo znatne doneske temu glavnemu mestu, naj že bo po kupčiji ali pa v davkih. No pa naj jim bode! Vsak, kdor le malo prevdari ta sklep mestnih očetov v nemškem Gradcu, sprevidel bo, da je to za nas Slovence lep izgled. Ravnajmo se tudi mi po njih in merimo ž njimi korak za korakom, in videli bomo, kdo bode potem na zgubi. Mi gotovo ne. Tukaj bi bilo opozoriti naše slovenske trgovce, obrtnike in sploh vse slovensko ljudstvo, da se poprimemo gesla „svoji k svojim“. Raji, kakor da si za-se robo naročamo v Gradcu, obrnimo se poslej v belo Ljubljano ali Zagreb do rodoljubov! Tam bodo nam gotovo radi z dobro in cenejšo robo postregli in zato nam pa bodo še hvaležni. A Gradčani bolj, ko jih podpiramo, bolj nas hudo gledajo, kaj se že temu pravi? Tako bodo naši nasprotniki svojo trmoglavnost spoznali in našo narodnost ceniti znali, kedar bode nehal dohajati naš žuljevi denar v njihove žepce. Zatoraj, dragi slovenski rojaki! podpirajmo sami sebe, ne pa naših nasprotnikov, le na tak način bode nam mogoče ubraniti se nemškega nasilstva.

Iz Gornjega grada. (Letina. Redkost. Požar.) V našem okraju smo letos imeli, hvala Bogu, dobro letino. Ozimina, kakor tudi jarina, se je dobro obnesla, sena je bilo sicer malo a toliko več otave. Surovine (drme), to je korenja, koruna in repe je bilo obilno, tako tudi jabelk, iz katerih so nekteri naredili po več polovnjakov dobrega jabelčnika, drugi pa so jih prodali po 50 in 60 kr. škač ali pa tudi posušili za bodoče leto. Orehi pa so tudi tukaj pozebli. Marljive bučelice so to jesen izredno veliko nabrale sladkega meda, in se še lahko dobi po 20 kr. kilo. Ajde še niso omlatili, pa gotovo bo več dala kot minolo leto. — Naj še naznamim kot letošnje posebnost, da mi je v nedeljo pred vsemi Svetniki prinesel mož izpod visokega Rogača škatljico zrelih rudečih jagod, ktere smo kot drugi letošnji plod s slastjo povžili. — Na večer 3. novembra je gospodarju Jakobu Ogradiju v tržki občini Gornji grad pogorelo do tal gospodarsko poslopje z obilno živinsko krmo vred. Da se je obvarovala hiša, žitnica in kovačnica se ima gospodar zahvaliti nagli pomoči od strani sosedov, gornjegrajske požarne brambe in c. kr. žendarmerije.

Z Ribnice na Pohorju. (Odgovor nemčurskim kričačem.) Čujte, kako vpijejo v svojem Mariborskem moniterju naši Nemci, kakor da bi jih bilo najmanj „en tucent“ ali pa

cela stotina; čeravno sta v celi fari komaj dva prava Nemca, (razun nekaj privandranih kamnosekov in glažarjev). Najbolj ljuba jim je prilika, če morejo udrihniti po č. g. duhovnikih, bodi si za to vzrok, kakoršen koli. Tako se nek širokoustnež jezi v unem listu, da ni dobil blagoslova od č. g. duhovna idočega na spoved. Zraven pa ne dostavi, da se je k temu pripravil, kakor da bi čakal kljunačev, ne pa sv. blagoslova prosil. Pa kaj on ve, kakošnja je dolžnost kristjana, saj cerkve še menda od znotraj ni nikoli videl, temuč pohaja na „Stadt Reifnig“ v nedeljo le za to, da po krčmah zabavlja na duhovne in njih prijatelje. Takošnja je ta liberalna omika; ona je menda tudi vzrok, da se koj pri oglu cerkve napravlja „Tanzunterhaltung“, namen ji more le biti, lahko-mišljeno mladino navaditi zapravljanja ter tako od itak revnih hlapcev in delavcev še zadnji vinar dobiti. Če toliko hvalisana vaša nemška „kultura“ družega ne zna, kakor vero in duhovnike grajati ter ob enem revno naše ljudstvo zapeljevati na slaba pota, potem jo svobodno hranite za se, mi je ne maramo!

Iz Beljaka. (Povabilo.) Začasni odbor „podružnica svetega Cirila in Metoda za Beljak in okolico“ naznanja, da bode prvi redni zbor te podružnice v nedeljo, 21. novembra t. l. ob štirih popoldne v Majričevj gostilni pri svetem Lenartu pri sedmih studencih. Dnevni red: 1. Poročilo začasnega predsednika, o delovanju začasnega odbora. 2. Volitev stalnega odbora. 3. Slavnostni govor. 4. Posamezni nasveti in predlogi. 5. Sprejemanje novih udov. — Po dovršenem dnevnem redu sledi prosta zabava. — Da se tega zbora prav mnogoštevilno udeležijo prečastiti gospodje duhovniki in vsi drugi slovenski rodoljubi in slovenske rodoljubkinje, prosí   začasni odbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da se Madjar ne ukloni z lehka, kaže se nam sedaj v delegacijah. Kakor znano, bili bi avstrijski delegatje radi na Dunaju ostali ter se Pešte, kjer razsaja kolera, izognili, toda ni jim šlo po volji ter so morali Madjarom na ljubo v Pešto. Oba predsednika delegacij, avstrijski in ogerski, sta poudarila v pričo svitlega cesarja, da si je svet v vednem strahu vojske in da se mora zato tudi naše cesarstvo pripravljati na mogoče nevarne prigodke. Svitli cesar so pa na to odgovorili, da imajo upanje, da se še ohrani mir. — Minister za trgovino, marquis Bacquehem postal je tajni sovetnik Njih veličanstva. — V Beču je uno večer nek delavec, Kreitter, sredi širokih ulic umoril tiskarja Schosserga. Morilec ni bil nihče prijel, da-si še je bilo več ljudi na ulicah, sedaj so ga pa ujeli ter je že obstal, a ni povedal,

zakaj da ga je umoril. — Na gorenjem Štajarskem imajo več tovaren za železo, toda sedaj ga spečajo premalo, zlivajo ga pa veliko, zato so v nekterih tovarnah sklenili, da bodo za celo tretjino prijenjali v zlivanju. — Graški Slovenci nabirajo (?) denarja za sl. šolo v Gradu. Ali se pa ne bode podrlo potlej to velikonemško mesto? — Dne 25. novembra ima Feldbach-Radgonska skupina kmečkih volilcev izbrati si poslanca v drž. zbor, dne 30. novembra pa Hartberška poslanca za dež. zbor. Za drž. zbor kandiduje župnik dr. A. Pscheiden, za dež. zbor pa kmet Fr. Hagenhofer. Oba sta Nemca konservativca in bosta dobila večino glasov. — Dne 7. novembra sta prišla mlada zakonca, nadvojvoda Oton in njegova prevzvišena soproga, nadvojvodinja Marija Jozefa na svoje novo prebivališče v Celovcu. Prebivalstvo vzprejelo ju je z navdušenjem in je bila zvečer njima na čast velika bakljada. — Na Koroškem še pride tudi letos četrti razred na vrsto pri nabiri vojakov — znamenje, da ne rasto več ondi orjaki. Žganje kaže tudi v tem svoje zle nasledke. — V Kamniku na gorenjem Kranjskem se je tamošnji tovarni smodnik unel ter je eno poslopje, mešalnico, po polnem razrušil. Delalcev ni nihče trpel škode, ker so ravno počivali. Sreča, da se to ni za pol ure prej zgodilo. Tačas so namreč ravno odpeljali 8400 kilo smodnika mimo one mešalnice. To bi vam bilo kaj za v zrak! — Iz Ljubljane jo je konjski mesar potegnil, ni še mesta ondi za-nj. Kar je bil tam, pa je vendar-le 122 „šarcev“ poklal. — Konservativni kandidat furlanskih kmečkih volilcev za drž. poslanstvo, msg. prošt Andrej Jordan, dobil je 76, liberalni 4 kandidatje pa vsi vkup samo 28 glasov. Prvi je tedaj lepo zmagal. — V Kobaridu se snuje podružnica sv. Cirila in Metoda, njej na čelu je župnik Andrej vitez Ješke. — Kolera pojema v Trstu in po Istri. Hvala Bogu, če je v resnici konec, razsajala je ondi itak dolgo. Bilo je 893 jih vzbolelo in 554 pa jih umrlo, torej jih je pobrala dobri dve tretjini. — Uradnikoma, ki sta iz mestne blagajnice v Trstu poukradla malo po malo nad 60.000 gold., so sedaj določili enemu na 6 drugemu pa na 5 let težke ječe. — V Karlovcih ima sedaj pravoslavna cerkev svoj cerkveni zbor, v njem imajo tudi svetni ljudje pravico glasú. — Madjari so od leta 1875 do 1886 spravili svoj deficit srečno vkup na veliko svoto 435 milijonov goldinarjev. Napuh je drag.

Vnanje države. Bolgari še nimajo kneza, zatrjuje pa se, da se bode dnes, to je dne 10. t. m., volil in da se izvoli gotovo danski princ Valdemar, brat grškega kralja. Da pride red v Bolgarijo, pa je že res zadnji čas, kajti tu in tam so nove ustaje, sedanji regenti držé se še z vso silo na površju, toda godi se jim sila

hudo, ker ni denarja, na posodo pa jim ne mara nihče dati, še beliča ne dobé iz tujih držav na „kredo“. Kako pa se bode reč končala, ne ve nihče. — Rusija se pripravlja na vojsko, da-si ne da tega veljati. Začne pa se vojska, ako pošlje ruski car vojakov v Bolgarijo, to pa, menimo, še izostane sedaj, toda kaj znamo? — Srbija trpi na sušici, to se pravi, njene kase so prazne in treba ji je vedno denarja. Sedanje ministerstvo hoče povzdigniti ali razširiti dačo, naj si pridobi denarja, skupščina pa se mu ustavlja in človek ji ne more tega vzeti za zlo, saj so že tudi pri Srbih davki sila visoki. Mogoče, da ministerstvo odstopi, ako ostane skupščina trda. — Rusija sluti, da se giblje nekaj sumljivo na afganskih mejah zoper njo, ako je resnica, dela ji to Anglija, da jo zaplete na večih krajih v vojsko. — Nemčija se kaže, kakor da ji ni nič mar, kaj se godi doli na Balkanu, v resnici pa ima gotovo svoje roke vmes, če že drugo ne, vsaj za to, da ovira Rusijo. — Za leto 1887 terja 408 milijonov goldinarjev davka, no, mala ta vsota ravno ni. — V Poznanjsko pošilja sedaj Nemčija Menonite, torej krivoverce, se vé, da nemške, med poljsko katoliško ljudstvo. To je grdo. — V Belgiji snidete se te dni obé zbornici, na-nji pride tudi kralj. Vlada se boji, da storé v tem delalci kak nered. Ali in kako jim ga prepreči, če mislijo v resnici na to, ni znano. — Anglija predlaga, naj se snide konferencija velevlasti, da reši bolgarsko vprašanje, toda vidno je, da je ne mara slišati nobena vlada. Konferencija je prepozna. — Francozi imajo zopet popolno število ministrov, nek Millaud prevzel je posel ministerstva za javna dela. — V Španiji se bojé, da nastane zopet kaka ustaja, takrat se je bojé od Karlistov. Nek nemir sluti se v resnici v Pirenejah na francoski meji, mi pa menimo, da je to prazen strah. — V Genovi se pojavlja na novo kolera. V poslednjih 6 dneh jih je ondi 151 vbolelo. Italija se pa boji nun in jame jim sedaj že zaporedoma zaperati samostane. Ali se mar bojé, da jim pobožne sestre rešijo koga smrti gladú? Oné so namreč sila dobrotljive in sto in sto ubožcev prosi in dobi vsak den iz njih samostanov kruha in juhe. — Iz Egipta bi radi Francozi angleško vojsko spravili in je sedaj vsled tega živahna vojska med Francijo in Anglijo, na srečo pa le na papirju. Druge velevlasti drže se bolj zapete. — Zadnje leto se je iz Evrope in sicer iz raznih dežel, največ iz Nemčije, 334.815 ljudi preselilo v Ameriko. V tem se pač človek lahko vpraša, ali ima Evropa za ljudi premalo kruha, ali pa ga ima Amerika preveč? Kdor ga išče po pravi poti, za-nj, menimo, da ga še ne manjka nikjer.

Za poduk in kratek čas.

Lurska mati božja.

(Dalje.)

16. avgusta.

Danes 16. avgusta sem že prav zgodaj meševal in sem imel jako imenitnega ministranta, še svoje žive dni nisem imel takega. Sv. mešo sem služil, kakor sem obljubil bil, za vse tiste, ki so se doma mene v svojih molitvah spominjali. Hitro po sveti meši jo pomaham doli po bregu k dupljini. Tukaj so mil. nadškof Berchialla ob pol sedmih za avstrijske romarje sv. mešo služili in jih po sv. meši tudi obhajali. Med tistimi, ki so k božji mizi pristopili, je bila tudi baronesa Terezika Dalberg, o kateri sem že povedal, da jo je čudodelna lourdeska voda naglo ozdravila. Bil je tedaj danes jako genljiv prizor, ko je po sv. obhajilu gospodičina vstala in je v dupljini darovala milostivni lourdeski Materi božji, ki jej je pomagala, svoje bergljice, po katerih je celi dve leti hodila. Pri tem prizóru nobeno oko ni ostalo suho.

Ob desetih je bila pri votlini česka, in ob ednajstih ravno tam slovenska pridiga. Slovenska beseda je Slovincu vselej mila, a ko se je zdaj tukaj pred lourdesko Marijo glasila in od masabielske pečine odmevala, kdo bi popisal tedaj naše veselje! Slovenci so govorili preč. gospod stolni korar F. Kosar, izvrstno, kakor vselej. Govor je bil razdeljen na tri dele. I. Mi smo romarji, — toraj moramo tukaj na tem svetem mestu najpoprej misliti na lastno svoje izveličanje; II. Mi smo slovenski romarji, — toraj hočemo v imenu vseh Slovincov lourdesko Mater počastiti in ves slovenski narod njenemu varstvu izročiti; III. Mi smo avstrijski romarji, — toraj naj naša molitev velja našemu presvitlemu cesarju in vsem avstrijskim narodom, da se uresničijo besede: „O kako dobro in prijetno je, ako bratje v složnosti prebivajo“. — Pridiga je in bode ostala pravi biser med slovenskimi pridigami, dokler bo slovenski narod stal.*)

Tukaj s častjo omenim naše slovenske romarice pevkinje. Kolikorkrat smo se zbrali pri votlini ali tudi zgorej v veliki cerkvi k sv. rožnemu vencu, vselej so po posameznih skrivnostih lepo prepevale slovenske pobožne pesni. Poljaki in Čehi so terjali od mene te slovenske pesni, tako so se jim dopadle. Daj, daj, če imaš! Pesni bi jim sicer lahko dali, pa napevov nismo imeli vglasbenih. Tudi Poljaki, Čehi, Nemci, Francozi so peli svoje Marijine pesni, pa tako lepih, milih in ljubeznjivih, kakor so naše slovenske Marijine pesni nimajo, naj reče

*) Celó pridigo bode objavil „Slov. Gospodar“ v „Cerkv. prilogi.“

kdo, kar hoče. Ko pa so naše pevkinje navzdignile pete litanije, pa so bile tako občno pohvaljene, da bi se res lahko prevzele; toda prevzetnost še in da nič ne velja, tem manj pa na božji poti.

Na obed sem bil povabljen z onimi drugimi odborniki našega božjega pota v farovž k očetom misijonarjem, katerim je v skrb izročeno svetišče Marijino. Presrečen sem bil, ko se ondi seznanim s tolikimi odličnimi gosti. Povabljena sta bila dva nadškofa; dva opata, eden doli iz južne Afrike, štirje stolni korarji, in kakih deset posvetnih gospodov, več francoskih duhovnikov, med njimi tudi lourdeski mestni župnik. Med obedom so se vrstile navdušene napitnice; sicer bi tega ne mogel trditi, pa sem zmiraj svojega soseda dregal, ki je bil večš francoščine, da mi je moral govore nasproti tolmačiti. Za pobiljšek smo pili vino z otoka Sicilije; vino je presladko, fino in ognjevito.

Ob dveh popoldne je napovedano, da bode blagoslovljeno bandero, katero hočemo avstrijski romarji Mariji podariti. Po obedu tedaj hitro stopim po roket in štolo, da ne zamudim slovesnosti.

Ob uri smo vsi zbrani. Po časih iz zavojev spravljajo na den bandero, in ko ga razvijejo pred našimi očmi, smo kar strmeli nad njegovo lepoto ne samo mi, ampak romarji vseh krajev, ki so nas radovedni obstopili. Bandero, iz rudeče in bele svilnate robe narejeno, je štiri metre dolgo in poltretji meter široko. Na beli strani bandera stoji v sredi velikega križa podoba brezmadežne Device, in okoli nje in nad njo in pod njo v križu in ob štirih koncih križa so podobe 18 deželnih patronov Avstrije. Na rudeči strani pa je z zlato nitjo všito presladko ime Marijino, z lavorovim vencem obdano, in v vihrajočem belem traku tega venca so z zlatom všita imena vseh avstrijskih dežel, tedaj tudi imena naših slovenskih dežel: Štajarske, Kranjske, Koroške in Primorske dežele. Ob koncih rudeče strani so všiti patroni naše presvetle cesarske hiše: Sv. Francišk Asiški, patron cesarja; sv. Elizabeta, patroninja cesarice, sv. Rudolf, patron cesarjeviča, in sv. Štefan, patron cesarjevičine. Bela stran ima napis: Kraljica sv. rožnega venca, prosi za nas; rudeča stran pa: Vsi sveti deželni patroni, prosite za cesarsko hišo in za državo avstrijsko. Uboge redovnice v Gorenjem Döblingu pri Dunaju so z iglo vse omenjene podobe tako fino všile, da bi jih nobeden malar tako čisto ne namalal. Bandero je stalo nad šest tisoč goldinarjev, dasiravno so častivredne sestre bolj zastonj, kakor pa za denar delale.

Zdaj pristopijo milost. nadškof Fonteneau (reči Fontenô) iz francoskega mesta Albi in blagoslovijo bandero avstrijskih romarjev. Da jim je bil ta posel drag in ljub, so očitno po-

vedali, a videli smo tudi na njihovih solznih očeh, da smo se jim prikupili. Pa tudi mi prijaznega, preblagega nadškofa nikdar ne bomo pozabili. (Dalje prih.)

Smešnica 45. Sodnik: „To je po takem gotovo, da si uro ukradel. Povej tedaj, kje si jo ukradel!“

Zatoženec: „No, če ste že ugenili, da sem uro ukradel, ne bode vam težko ugeniti, kje da sem jo ukradel.“

Sodnik: „To ne gre, ti moraš povedati.“

Zatoženec: „Gospod sodnik, pa bi vendar-le poskusili, morebiti pa se vam posreči, da boste ugenili. Tedaj prosim, le poskusite!“

Razne stvari.

(„Kolek.“) Kakor se sliši, dobimo z novim letom nove koleke ali štemplje. Na večih krajih se izraža želja, naj bi novi imeli bolji papir. Sedanji se radi trgajo in to na škodo imetnika.

(Požar.) Tobakarna v Temešvaru je pogorela. Pri tem se je za poldrugi milijon smodek pogubilo.

(Vino.) Letošnje vino ne doseže, kar se tiče dobrote, po nekaterih krajih lanskega, vendar pa ima dobro, na nekaterih krajih prav visoko ceno. Tako se je v Lembahu prodal prvi polovnjak s posodo vred za 69 fl., zadnji pa za 90 fl.

(Lojevina.) Pri nahodu in ranah porablja se včasih loj za zdravilo. To ni prav, v časih je pa celo nevarno. Izlasti se ne sme jemati loj iz sveč, kajti ta ni več čist in utegne človeku celo kri zastrupiti.

(Pretepi.) V časih se nagodi, da se kmečki fantje stepó in tega ne najde nihče, da je lepo. A kaj rekó naši bralci, če jim povemo, da sta se tovnej dva doktorja stepla v Celju? To je resnica. Nekdanji „Kmetški prijatelj“, ultranemec dr. Glantschnigg in isto tak ultranemec dr. Foregger sta imela tak pretep med seboj, za voljo lepšega ali ka-li pravijo tacim pretepom, da so dvoboji. Le-ta v Celju pa ni bil posebno nevaren, kajti doktorja sta se samo malo po licih skraspala.

(Grda tata.) V Ščavnici sta dva tamošnja posestnika bila vpricho, ko je mlinarski hlapec, J. Kramberger, umiral. Brž pa, ko sta videla, da je izdihnil, jela sta stikati po njegovem imetju. Kar jima je dopadlo, to sta tudi hitro vtaknila v žepe, pri tem pa sta si svečila z isto svečo, ki jo je umirajoči mlinar držal v rokah. Sedaj bosta za to 6 tednov težke ječe trpela.

(Petrolje.) Poseben jubilej, 25letnica, je letos petrolju. Leta 1861 jeli so ga žgati mesto repnega olja, sedaj pa že ni skorej hiše, da bi ga ne žgala.

(Hudobija.) Pri sv. Andrašu v slov. goricah je večer okoli 7. ure uno nedeljo zlobna roka užgala hišo Gr. Druzoviča, vel. posestnika v Drvetincih. Škoda je velika, ker je ves pridelek celega leta že bil v hramih.

(Sod orjak.) Velik sod, brž ko ne največji na celem svetu, izdeluje se v Frankobrodu v neki sodariji. Obsega 1500 hektolitrov, t. j. blizu 300 naših štrtinjakov in stane 9000 fl. No mi menimo, da bode težko kedaj polen vina.

(„Božične pesmi.“) Tri božične pesmi za mešan zbor, s samospevi in s spremljavo orgelj je izdal g. Ignacij Hladnik, organist v Škofji Loki. Cena jim je 40 kr. in čisti dohodek je namenjen študentovski kuhinji v Ljubljani. Prodaja jih tamošnja „Katoliška bukvarna“.

(Mati božja v Lourdesu oropana.) V časnikih se naznanja, da so nepoznani hudobneži v noči od 18. na 19. oktobra Materi božji v Lourdesu ves kinč in dragocenosti poropali. To je žalibog toliko verjetniše, ker je depeša iz Pariza. Bog jim odpusti storjeni greh, ter jih odkrij posvetni oblasti, da dobijo za sluzeno kazen!

(Umor.) Neko ženstvo, ki je bilo v Braslovčah na slabem glasu, so tovnej našli ubito v njenem stanovanju. Zaprli so Fr. Apata, tamošnjega posestnika, ker leti sum na nj, da je on umora kriv. Ubita mu je bila namreč tovaršica v prešestovanju in je verjetno, da bi se je bil sedaj že rad iznebil. Kakoršnje življenje, takošnja smrt.

(Samomor.) Na Tezni, v gošči blizu Maribora, se je zadnji četrtek po noči tuj človek obesil. Mož je imel kacih 30 let in če se sodi iz nekaterih listin, ki so jih pri njem našli, bil je doma v Brežicah ali nekje pri Brežicah.

(Od bele žene.) Uni petek je umrl Anton Svaršnik, trgovec v Majšpergu, po dolžji bolezn. Mož je bil iz krščanske in premožne hiše a sam je po časi ti lepi lastnosti zgrešil in si je zato užil le malo sreče. V narodnem oziru je cikal bolj na stran nemškutarije.

(Duhovske spremembe.) Cerkveno umestjen je č. g. Josip Flečk na Jareninsko, č. g. Anton Fischer pa na Št. Jakobsko župnijo, obe ste v Slov. Goricah.

Podučiteljska služba

na dvorazrednici pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, 4. plačilnega razreda in s prostim stanovanjem, se umešča. Prosilci nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje vložijo do konca decembra t. l. pri krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ptuj, dne 22. oktobra 1886.

Št. 4228.

Razglas.

C. kr. okrajna sodnija v Gornjem gradu daje na znanje: Vsled prošnje dedičev po umrlem Janezu Stiglic-u, trgovcu v Gornjem-gradu, se dovoli prostovoljna dražba raznovrstnega, na 4493 gld. 35 kr. cenjenega trgovskega in drugega blaga s trgovskim pohištvom vred in se v to svrhu določijo sledeči dnevi in sicer:

29., 30. novembra,

1. 2. 3. in 4. decembra 1886

vsakokrat od 8—12 ure dopoldne in 1—5 popoldne na domu umrlega v Gornjem gradu. Blago se bode na drobno prodajalo.

Posamezne reči se bodo za toliko, kolikor so cenjene izklicavale, in tistemu, ki največ obljubi, proti temu odajale, da se takoj plačajo in odstranijo.

Opozarja se, da je umrl še le pred kratkim svojo trgovino z mešanim blagom v Gornjemgradu začel, da je tedaj vse blago novo in primerno dobro.

Gornjigrad, dne 2. novembra 1886.

C. kr. okrajni sodnik:
Dr. Voušek.

1-3

Št. 5507.

Zahvala.

Dne 16. oktobra 1886 je strašen požar naša poslopja, katera so bila pri slavni „Aziendi“, avstr.-francosk. zavarovalnem društvu zavarovana, popolnoma uničil. Takoj po dovršenem naznanilu se je škoda preiskala in izplačala. Za tako hitro in tekoče poravnanje sl. „Aziende“ izrekamo našo najgorkejšo in srčno zahvalo in priporočujemo ta zavod vsakemu, ki želi svojo imovino zavarovati.

Trnovski vrh, dne 22. oktobra 1886.

Jurij in Marija Simonič,
Franc Kramberger, župan.

Nova izdaja.

V podpisani bukvarni izšla je ravnokar nova izdaja

„Molitve,

katere naj se klečé opravljajo, po ukazu papeža Leona XIII., v vsch cerkvah sveta po vsaki tihi sv. maši.“

Obsega tudi najnovjšo invokacijo k sv. nadangelju Mihaelu. — Tiskane so molitve na prav lične podobice in velja 100 komadov 2 gold.

Katoliška bukvarna
v Ljubljani, stolni trg šte. 6.

Vabilo.

Dne 18. novembra 1886 ob 2. uri popoldan bode imela Posojilnica v Konjicah izvanredni občni zbor. Udje te Posojilnice so povabljeni, se tega zbora udeležiti.

Ravnateljstvo.

Živinski in kramarski sejem

bode v Središču 15. novembra t. j. na Leopoldovo in se vabijo vsi č. kupci in tržci živine, kakor drugega blaga, da se tega sejma vdeležijo.

Županstvo trga Središče, dne 9. nov. 1886.

Kočevar, župan.

Piccoli-eva esenca za želodec
 katero pripravlja
G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.
 Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.
 Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 glđ. 36 novc.
 Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Ta esenca postala je vsled svoje čudodelnosti vesoljno poznato domače zdravilo. Ni ga več na svetu zdravila boljšega za želodecve bolezni kakor je ravno ta esenca. Tisuče in tisuče bolnikov je po njej že okrevalo; da je to sredstvo res neprecenljive vrednosti potrjujejo najučenejši zdravniki in veliko preč. gosp. duhovnikov. Vsakdo, ki je le enkrat že rabil to zdravilno esenco, se je z velikim veseljem prepričal sam, da je ta esenca iz lekarne Piccolijeve pri „angelju“ edino najboljše zdravilo, kolikor se jih je izumilo in se jih priporoča.

Gosp. G. Piccoli, lekar v Ljubljani.

Pošljite mi 20 steklenic izvrstne esence za želodec, katero sem z uspehom zapisal za zastarane bolezni v želodcu.

Pri sv. Ani na Horvatskem.

Dr. M. Zellich, zdravnik.

Blagovolite mi po poštnem povzetju poslati 36 steklenic svoje izvrstne esence za želodec, katera se po pravi imenuje „roka božja“.

V Sušnjevi v Istri.

J. Pflieger, župnik

Potem, ko je moja gospá začela se zdraviti z Vašo esenco zboljšala se je trajajoča bolezen proti vžiganju rodnih udov, da se je v kratkem času popolnoma omladila.
 Vicinada v Istri. Patelli, lekar.

Po naključbi dobil sem Vašo zdravilno esenco in čutim se po triletni bolezni v želodcu tako olajšanega, čeravno sem še le eno steklenico zavžil. Prosim Vas tedaj pošljite mi še 12 steklenic.

V Mariboru.

G. Hammer,

4-30 v delavnici južne železnice.

1 stekl. 15 kr. Dépôts v Mariboru lekar Bancalari, v Gradcu Eichler in Nedved, v Celju Kupferschmied, v Celovcu Thurnwald, v Beljaku Scholz, v Tarvisu Siegel.

Oznanilo.

S 1. dnem januarja meseca začne se polletni poduk na podkovijski šoli v Gradcu in razpiše se za 10 deželnih štipendij po 50 glđ., vrhu tega pa še več štipendij po 50 glđ. nekaterih okrajnih zastopov, gospodarskih podružnic in konjerejskega društva.

Prošnje naj se dopošljejo do 30. novembra 1886 deželnemu odboru.

Glej št. 44. „Slov. Gosp.“

V Gradcu dne 27. oktobra 1886.

1-2

Deželni odbor štajerski.

Ravnokar izšlo!

„Priče Božjega bitja“.

Jako priučna knjižica došla bo povsod dobro, kjer je le še iskrica vere v Gospodarja nebes in zemlje. — Prečastita duhovščina bo vernemu narodu izvestno jako vstregla, ako ga opozori na to v današnji brezverni dôbi jako primerno delce. Na prodaj je pri založniku

Dragotinu Hribar-ju,

v Ljubljani na Bregu št. 10, pri Blazniku in v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani;

ter velja samo 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, pošljejo se mu franko. 1-3

Albert Fiebiger,

kotljar

v Mariboru na Dravi Koroške ulice hšt. 5, v hiši, v kateri je tiskarna sv. Cirila, priporoča:

Naprave za žganjarije, kotlje, kadi in vse v njegovo stroko spadajoče reči po najnižji ceni.

Tudi se vse poprave dobro in ceno izvršijo. Kupuje se tudi baker, medenina, kositer in svinec po najvišji ceni.

Razun tega imam veliko zalogo zgoraj navedenih reči. 2-3